

Praxis 2022

Verpleegkundig Specialist Geestelijke Gezondheidszorg

TUSSEN HOOP EN VREES

Wm Houtjes en Diana Polhuis

**WIM HOUTJES EN
DIANA POLHUIS**

*Verpleegkundig specialisten ggz
Hoofdopleiders GGZ-vs*

Tussen hoop en vrees

ACTUEEL

GGZ-vs bloeit. De eerste jaargang verpleegkundigen in opleiding tot specialist die in 2019 van start ging met een geheel vernieuwd en toekomstbestendig curriculum heeft de opleiding inmiddels succesvol afgerond. Het vernieuwde curriculum is volledig gericht op de competenties die nodig zijn om als zelfstandig bevoegd beroepsbeoefenaar te functioneren in de GGZ. Voorts hebben we samen met de Universiteit Utrecht een leerstoel gevestigd. Nynke Boonstra, bij ons afgestudeerd, is als eerste verpleegkundig specialist ggz benoemd tot hoogleraar Verpleegkunde in de Geestelijke Gezondheidszorg. Een belangrijke positie voor de GGZ-verpleegkunde en het verpleegkundig specialisme ggz in het bijzonder. Ontwikkelingen als de implementatie van het nieuwe zorgprestatie model, maar ook het GGZ kwali-

teitsstatuut hebben immers duidelijk gemaakt dat het dringend noodzakelijk is om de intrinsieke waarde van de GGZ-verpleegkunde wetenschappelijk te onderbouwen. Naast het doen van wetenschappelijk onderzoek is ook het uitdragen van wetenschappelijk onderbouwde kennis een belangrijke opdracht.

Om meerdere redenen groeit het besef dat er nu een momentum is om de ontwikkeling van ons vakgebied en het opleiden van vakbekwame verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten ggz met grote voortvarendheid op te pakken. GGZ-vs doet dit door in samenwerking met prof. dr. Nynke Boonstra en in samenhang met de reguliere GGZ-vs opleiding een wetenschappelijke masteropleiding GGZ-verpleegkunde te ontwikkelen. Tevens hopen we hiermee in de nabije toekomst een mooie kweekvijver voor promotietrajecten van verpleegkundig specialisten ggz te vormen.

Op het moment van schrijven van dit artikel woedt er een oorlog tussen Rusland en Oekraïne die steeds verder lijkt te escaleren. Een ongekende situatie voor de generaties van mensen die na 1945 in Nederland werden geboren en konden opgroeien in betrekkelijke onbevengheid en voorspoed. Gewapende conflicten werden ver van ons bed uitgevochten. Na de tweede wereldoorlog gold in onze westerse hemisfeer het credo 'dat nooit meer', een intentie die nog steeds jaarlijks op 4 en 5 mei wordt uitgesproken. Het vallen van de Berlijnse muur en het uiteenvallen van de Sovjetunie luidden

een nieuw tijdperk van ontspanning in tussen oost en west. We konden profiteren van economische groei die feitelijk ook voeding bood aan het ontstaan van GGZ-vs. Maar vrede blijkt niet vanzelfsprekend. Miljoenen mensen zijn op de vlucht en beelden van verwoeste gebouwen en slachtoffers dringen via mediakanalen onze huiskamers binnen. Praatprogramma's, tot voor kort gevuld met 'corona experts' worden nu bezet door oorlogscorrespondenten en militair strategen. Onze premier verklaart publiekelijk dat iedereen de gevolgen van de oorlog gaat merken. Hij doelde hierbij op de gestegen prijzen van energie en daling van de koopkracht, maar liet onbesproken dat door oorlogsgeweld en nucleaire dreiging de basale gevoelens van veiligheid en vertrouwen als noodzakelijk fundament van mentale gezondheid en veerkracht in de samenleving ernstig worden bedreigd. Oorlog en GGZ zijn helaas onlosmakelijk met elkaar verbonden. Denk aan de inktzwarte geschiedenis van het Joods psychiatrisch ziekenhuis Het Apeldoornsche Bosch, waar in januari 1943 bijna alle personeelsleden en patiënten op transport werden gesteld naar Auschwitz. Dichter bij huis zijn naasten van ons als militair uitgezonden geweest naar conflictgebieden. Velen kampen nog steeds met de impact daarvan of lijden aan een posttraumatische stressstoornis. Onverwerkt trauma kan ook transgeneratieel doorwerken en leiden tot secundaire traumatisatie bij kinderen.

We hoeven geen helderziende te zijn om te voorspellen dat de vraag naar hulp vanuit de geestelijke gezondheids-

zorg zal toenemen. Ook de opvang van grote aantallen oorlogsvluchtelingen vraagt naast praktische hulp, een aanbod vanuit algemene en geestelijke gezondheidszorg. Dit alles maakt dat we nog meer noodzaak voelen werk te maken van onze ambities.

TOT SLOT

Op het landgoed Brinkgreven in Deventer is in een rol graniet een strofe uit een gedicht van Okke Jager (1928 – 1992) gebeiteld waarin naast de weerspiegeling van hoop en vrees, ook inspiratie tot het bieden van zorg kan worden gevonden. De tekst luidt:

Verraadt ons aller angst zich niet in wie het leven weerloos liet?

De glasglans stemt de blazer mild.

De kaarsvlam vormt de hand tot schild.

De krokus wijst beton zijn grens.

Hoe kostbaar is een kwetsbaar mens.

Heden en toekomst vragen meer dan ooit aandacht voor de zorg aan kwetsbaren en mensen in nood. Laten we het als een opdracht beschouwen daar als verpleegkundige specialisten ggz en als opleiding GGZ-vs een bijdrage aan te leveren.

11 maart 2022